

NEB
NEMZETI EMLÉKEZET BIZOTTSÁGA

ZALAI MIKLÓS, DR.

1921. április 18. Budapest – 2001. április 2. Budapest

Eredeti neve Schossberger Miklós volt. 1934. július 1.–1938. december 1. között kifutó, illetve kereskedőtanonc volt kiskereskedőknél. 1939. február 20.–március 18. között a Mechanikai Szövőgyárban segéd munkásként, 1939. április 15.–1942. október 3. között különböző kisiparosoknál szabótanoncként, szabósegédként és segéd munkásként dolgozott. 1945. június 11-től a Független Nyomdában lett segéd munkás, 1946. január 3-tól a Magyar Kommunista Párt központjában pártörségi feladatokkal bízták meg, majd 1947. október 2.–1950. január 13. között telepvezető volt a Textilkémiaiánál. Az 1950-es évek elején a Bírói és Államügyési Akadémiára került, ahonnan önéletrajza szerint 1953-ban fegyelmi okok miatt elbocsájtották. Csak 1960. július 16-án szerzett jogi diplomát.

1954. október 1-jén a Budapesti V. Kerületi Bíróságon bíróként kezdett dolgozni. 1956. január 2.–1957. május 31. között a Fővárosi Bíróságon bíró, majd 1984. május 31-i nyugdíjazásáig tanácselnök volt. A budapesti Marxizmus-Leninizmus Esti Egyetemet 1960–1966, az Igazságügyi Minisztérium által szervezett hároméves ideológiai tanfolyamot 1960–1963 között végezte el. 1980-ban bírósági tanácsos lett.

Az 1956-os forradalom alatt és után a munkásmilícia, majd a Munkásörség szervezésében és a forradalmárok elleni harcokban vett részt. A kádári megtorlás során a Fővárosi Bíróság egyik elsőfokú népbírósági tanácsát vezette. Az 1959-ben a Fővárosi Bíróságon készült alapminősítése szerint „jó képességű, fiatal, mindössze hároméves gyakorlattal rendelkező bíró, akiből az idők folyamán az élvonalhoz tartozó bíró válhat, mert ehhez szellemi képessége megvan. Igen nagy ambícióval rendelkezik, szenvedélyessége túl heves, temperamentumánál fogva sokszor a szélsőségesek felé viszi. És [ez] mindenekelőtt a tárgyalásvezetésben nyilvánul meg, amikor a felekkel szemben gyakran meg nem engedett hangot használ. Ugyanígy meg nyilvánul szélsőségessége a büntetékiszabás mértékében is, amikor túlzó ítéletet hoz. [...] Ítéletei mindig osztályharcosak, de írásaiban hajlamos a frázisszerű mondatok alkalmazására.”

Három esetben hirdetett ki halálos ítéletet a kádári megtorlás során. Tanácsa 1957. május 22-én elsőfokú büntetőeljárásban Kabelács Pált halálra ítélte, amit a Legfelsőbb Bíróság dr. Molnár László vezette tanácsa 1957. június 25-én tizenhét évi börtönbüntetésre enyhített. Csizmadi Ferencet és Viskovics Jánost a Zalai vezette népbírósági tanács 1958. augusztus 30-án halálbüntetéssel sújtotta, s miután dr. Mecsér József tanácsa 1958. november 10-én mindkettőjük ítéletét helyben hagyta, november 12-én kivégezték őket.

Dr. Fáy Ferencet és Zrínyi Jánost 1957. szeptember 5-én életfogytig tartó börtönbüntetésre ítélte tanácsával. Ezt az ítéletet azonban a dr. Cieslár Viktor elnökölte má-

sodfokú tanács 1958. március 13-án halálbüntetésre súlyosbította, s Fáy és Zrínyit 1958. március 14-én kivégezték.

KITÜNTETÉSEI

Magyar Partizán Emlékérem (1957)
Szocialista Hazáért Érdemrend (1967)
Felszabadulási Jubileumi Emlékérem (1970)
Az Igazságügy Kiváló Dolgozója (1976)
Érdemes Társadalmi Munkás Kitüntetési Jelvény (1977)
Kiváló Társadalmi Munkás (1979)
Munka Érdemrend arany fokozata (1984. április 4.)

FORRÁSOK, IRODALOM

Országos Bírósági Hivatal - Az igazságügyi szervezetből kivált dolgozók nyilvántartókönyvében rögzített iktatószámai: Z/60.
1956 kézikönyve. III. Megtorlás és emlékezés. A kézikönyv főszerkesztője Hegedűs B. András, a kötetet szerkesztette Kende Péter. 1956-os Intézet, Budapest, 1996. 94-95., 128-129., 200.
Eörsi László: *Corvinisták, 1956. A VIII. kerület fegyveres csoportjai.* 1956-os Intézet, Budapest, 2001. 391.
Eörsi László: *1956 mártírjai. 225 kivégzett felkelő. Budapest a forradalom napjaiban.* Szentpétery Tibor fotóival. Rubicon-Ház, Budapest, 2006. 46., 57., 224., 228.
Zinner Tibor: *Utak és tévutak a XX. századi magyar felsőbíraskodás káderpolitikájában '56 után.* In *A Kúria és elnökei III.* A kötetet szerkesztette Bódiné dr. Beliznai Kinga. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2015. 178., 180.